

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/93/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2716200363
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2716200363.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: W. W., nar. X.X.XXXX, X. S. XXXX/XX, B., o zaplatenie 3.911,46 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 3C/18/2016-85 zo dňa 14. januára 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietnutej časti úroku 17,9 % z istiny 3.911,46 eur od 14.10.2013 do zaplatenia p o t v r d z u j e a vo zvyšnej zamietnutej časti a vo výroku o náhrade trov konania r u š í a vec mu v r a c i a v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.555,83 eur, úrok z omeškania 4,13 eur a úrok z omeškania 8% ročne zo sumy 3.555,83 eur od 14.10.2013 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Žalobcovi súd oproti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania 69,88 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 497, § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení do 30.9.2013, § 52 ods. 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.2015, podľa § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách v znení do 31.12.2012, § 9 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. k), § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. odôvodnil vecne tým, že „zo zisteného stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne iba čiastočne, a to v časti priznanej vo výroku tohto rozhodnutia. Súd preskúmal úverovú zmluvu z pohľadu náležitostí, ktoré má zmluva obsahovať podľa § 9 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a zistil, že úverová zmluva bola uzavretá v písomnej forme, neobsahuje však všetky náležitosti, ktoré by mala mať a to konkrétne sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ako náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. To, že zmluva obsahuje údaj o počte, termíne a výške splátok, bez uvedenia rozčlenenia splátky na istinu, úroky a iné poplatky súd nepovažuje za splnenie si povinnosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľ už pri uzatváraní zmluvy má právo vedieť, z čoho sa skladá jeho splátka, teda koľko zo splátky patrí na istinu a koľko na úrok. Uvedenie členenia splátky v úverovej zmluve by malo výpovednú hodnotu aj vo vzťahu k § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Z prehľadu splácania, predloženého žalobcom, však súdu vyplýva, že žalobca

najskôr započítaval splátky na úrok a až potom na istinu - uvedené je evidentné pri každej jednotlivéj splátke realizovanej žalovaným od 20.12.2012 do 20.6.2013. Absencia rozčlenenia splátky na istinu, úroky a iné poplatky v úverovej zmluve spôsobuje, že žalobcovi zákon o spotrebiteľských úveroch v § 11 ods. 1 písm. a) upiera právo na zaplatenie úrokov z úveru a poplatkov od dlžníka (žalovaného), preto súd nárok žalobcu na úroky zamietol.

Súd mal v predmetnej veci preukázané listinnými dôkazmi, že žalovaný a žalobca uzavreli úverovú zmluvu a žalovanému bol poskytnutý úver v celkovej výške 4.000 eur, skutočnosť nebola medzi stranami sporná, ktorý súd vyhodnotil ako úver bezúročný a bez poplatkov. Z prehľadu splátok mal súd preukázané, že žalovaný do dňa podania žaloby na súd uhradil žalobcovi celkom sumu 444,17 eur. Súd považuje úverovú zmluvu za platnú a úver za bezúročný a bezpoplatkový. Nakoľko žalovaný svoj záväzok nesplácal riadne a včas, žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru v zmysle bodu 4.2.1 úverovej zmluvy, keď predtým dvomi upomienkami vyzýval žalovaného na zaplatenie aktuálne dlžnej čiastky, teda dodržal postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Súd preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.555,83 eur, ktorá predstavuje poskytnutý úver 4.000 eur po odpočítaní zaplatených splátok žalovaným v sume 444,17 eur a vo zvyšku súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Žalobca si uplatnil zmluvný úrok 17,90% zo sumy 3.911,46 eur od 14.10.2013 do zaplatenia, ktorý mu však súd nepriznal, nakoľko žalobca žiada úrok z úveru po zosplatnení, keď mu však patrí len úrok z omeškania. Súd pritom odkazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 - úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu, keď splátky úveru neuhrádzal riadne a včas v dohodnutom termíne. Súd preto s odkazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania vo výške 8% ročne v zmysle nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Súd ale úrok z omeškania priznal len zo súdom priznanej sumy 3.555,83 eur, na ktorú vznikol žalobcovi nárok a teda len s touto sumou sa žalovaný dostal do omeškania a to od 14.10.2013 do zaplatenia, t.j. odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia 13.10.2013.

Súd rozhodol o trovách konania s použitím ustanovení v bode 27 a 28, pričom žalobca mal v konaní úspech 84,94% (v sume 3.555,83 eur), žalovaný mal úspech 15,06% (v zamietnutej sume 631,12 eur), čistý úspech žalobcu bol 69,88%, preto súd priznal žalobcovi oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania 69,88%.

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a to v rozsahu zamietajúcej časti. S argumentmi súdu týkajúce sa absencie náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch a nepriznania zmluvného úroku 17,9% zo sumy 3.911,46 eur od 14.10.2013 do zaplatenia, sa žalobca nestotožňuje a rozsudok považuje v napadnutej časti za nesprávny. Odvolanie odôvodňuje tým, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa žalobcu je nesporné, že zmluva obsahuje údaje o výške, počte a termínoch anuitnej splátky v bode 1.2. V tabuľke zmluvy sa prehľadne a zrozumiteľne nachádzajú tieto údaje a tak žiadny spotrebiteľ nemôže mať pochybnosti o tom v akej výške a kedy mu bude poskytnutý úver splácať. Žalobca odkazuje na ustálenú prax Najvyššieho súdu ohľadom splnenia náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010, ktoré posudzoval v obdobnej úverovej zmluve, ako je zmluva z ktorej vyplýva nárok uplatnený v tomto konaní. Predovšetkým poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu č.k. 3Cdo 146/2017, 4Cdo 211/2017, 3Cdo 56/2018, 4Cdo 65/2018, 5Cdo 132/2017, 2Cdo 235/2017, 4Cdo 185/2017, 3Cdo 45/2018. Čo sa týka nepriznania úroku po zosplatnení, poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 6Co/190/2014. Poukázal na § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, na komentár IURA EDITTION k Obchodnému zákonníku kde je uvedené, že z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tomto zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchyľne. Zároveň žalobca odkazuje aj na aktuálnu rozhodovaciu prax konkrétne rozsudky krajských súdov. K vzťahu zmluvných úrokov a úroku z omeškania priamo k ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatnení, sa vo svojej rozhodovacej činnosti vyjadril aj Najvyšší súd Českej republiky č.k. 33Cdo 212/2014 zo dňa 21.08.2014. Z návrhu zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať zákon č. 40/1964 Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa navrhovalo znenie § 53 ods. 9 tak, že sa má pripojiť veta úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565, táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 ani žiadna iná zákonná novelizácia takého ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení neobsahuje. Navrhuje preto, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že návrhu vyhovie.

4. Žalovaný odvolanie nepodal, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že je potrebné zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie úroku 17,9% z istiny 3.911,46 eur od 14.10.2013 do zaplatenia potvrdiť (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a vo zvyšku zamietajúci výrok a závislý výrok o náhrade trov konania rozsudku súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

6. Už právoplatným prvým výrokom preskúmaného rozsudku (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.555,83 eur, úrok z omeškania 4,13 eur a úrokom z omeškania 8% ročne zo sumy 3.555,83 eur od 14.10.2013 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vzhľadom na to, že žalovaný proti preskúmanému rozsudku odvolanie nepodal, v tomto výroku rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal napadnutý zamietajúci výrok a závislý výrok o nároku na náhradu trov konania rozsudku súdu prvej inštancie. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie právne správne posúdil žalobcov nárok v zamietajúcom výroku rozsudku súdu prvej inštancie.

7. Podanou žalobou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 3.911,46 eur, sumu 275,49 eur - úrok za splátky do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, sumu 4,13 eur - úrok z omeškania z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti, úrok vo výške 17,9% ročne zo sumy 3.911,46 eur od 14.10.2013 do zaplataenia a úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 3.911,46 eur a 275,49 eur od 14.10.2013 do zaplataenia. Súd prvej inštancie zamietol v časti žalobu dôvodiac, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru neobsahuje v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, pričom v takomto prípade sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) uvedeného. Ďalej súd prvej inštancie považoval za neopodstatnený nárok na zaplataenie úroku vo výške 17,9% ročne zo sumy 3.911,46 eur od 14.10.2013 do zaplataenia z dôvodu, že zmluvný úrok ako odplata za poskytnuté peňažné prostriedky prislúcha len za dojednanú dobu poskytnutia úveru a po splatnosti dlhu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Žalobca nesúhlasil s rozsudkom súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku, tvrdil, že v zmluve o úvere je bližšie špecifikovaná výška, počet a platobný deň jednotlivých splátok, rovnako spôsob výpočtu celkových nákladov zmluvy o úvere, poukazoval v tejto súvislosti na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróova, tvrdil, že jeho nárok na úrok mu prináleží i po zosplatení úveru za skutočnú dobu užívania.

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru v časti, v ktorej pri aplikácii ustanovení § 9 ods. 2 písm. k), § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy ustálil, že predmetný spotrebiteľský úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalobcovi neprináleží nárok na úrok po zosplatení úveru. Nebolo pritom sporným, že predmetný záväzkový vzťah medzi stranami bol založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a preto sa spravuje príslušnými normami na ochranu spotrebiteľa.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Prioritne odvolací súd riešil odvolaním nastolenú otázku, či predmetná zmluva o úvere obsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“), a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

11. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej aj „smernica“) zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

12. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. i) smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere. Amortizačná tabuľka uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady; amortizačná tabuľka obsahuje rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a

stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o úvere.

13. Podľa čl. 10 ods. 3 smernice, keď sa uplatňuje odsek 2 písm. i), veriteľ sprístupní pre spotrebiteľa výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

14. Súdny dvor Európskej únie v rozsudku zo dňa 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová (ďalej aj „rozsudok vo veci C-42/15“) konštatoval, že článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (bod 50. rozsudku), článok 10 ods. 2 písm. h) smernice stanovuje, že zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia (bod 52. rozsudku). Ďalej konštatoval, že z článku 10 ods. 2 písm. i) a článku 10 ods. 3 smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53. rozsudku), že pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti smernice 2008/48, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (bod 55. rozsudku). Tiež konštatoval, že článok 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave (bod 59. rozsudku).

15. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

16. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

17. V úvode všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa uvádza, že predložený návrh zákona „je svojím obsahom úplnou transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Uplatňovaním tejto novej úpravy bude slovenský úverový trh zosúladený v rámci vnútorného trhu Spoločenstva, čo prispeje k posilneniu dôvery a právnej istoty spotrebiteľov a poskytovateľov spotrebiteľských úverov najmä pri cezhraničných transakciách“. V závere všeobecnej časti dôvodovej správy k uvedenému zákonu sa konštatuje, že predkladaným zákonom je smernica transponovaná do slovenského právneho poriadku v plnom rozsahu.

18. V dôvodovej správe k ustanoveniu § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa zdôrazňuje zásadný význam ochrany spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch, ktorý má mať dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí uvádzať celkovú výšku, menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie (v zmluve musí byť zrozumiteľne uvedené, aká je celková výška a mena poskytnutého spotrebiteľského úveru, prípadne strop, do ktorého spotrebiteľ môže opakovane čerpať finančné prostriedky). Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí upravovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný, v akých termínoch,

resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere).

19. Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne sudy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa sudy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-212/07, bod 110.).

20. Rozsudok vo veci C-42/15 konštatoval, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 smernice. Aj so zreteľom na to sa v praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky vyskytujú (resp. vyskytovali) pochybnosti o tom, či textu „zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia“ (článok 10 ods. 2 písm. h) smernice) obsahovo zodpovedá text „zmluva o spotrebiteľskom úvere ... musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“ (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch). Ako už bolo uvedené, úmyslom zákonodarcu, ktorý zreteľne vyjadril aj v úvodnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bolo transponovať smernicu v celom rozsahu. Zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby novo prijímané ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.2.2018 v obdobnej veci konštatoval: „Eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. V predmetnom konaní nebolo sporné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere má všeobecné náležitosti podľa Občianskeho zákonníka. Sporným nebolo ani to, že vymedzuje tiež celkovú výšku úroku, výšku mesačnej anuitnej splátky, počet splátok a termíny splátok. Pokiaľ ide o to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorili strany sporu, obsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, je potrebné mať na zreteli, že eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k) (písm. l) od 1.4.2015 do 30.4.2018) zákona č. 129/2010 Z.z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivkej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom predmetného ustanovenia nebolo, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná) pripadať na istinu, úverový úrok a iné platby. Dovolací súd v súvislosti s tým poznamenáva, že aj v zmysle rozsudku zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky.“

22. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje tiež na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k danej otázke, a to uznesenie sp. zn. 4Cdo/211/2017 zo dňa 23.04.2018. Najvyšší súd Slovenskej

republiky sa v tomto rozhodnutí tiež venoval výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) (písm. l) od 1.4.2015 do 30.4.2018) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého je zrejماً možnosť a tým aj nutnosť eurokonformného výkladu daného ustanovenia s poukazom na článok 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS. Z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/211/2017 zo dňa 23.4.2018 vyplýva: „Pokiaľ ide o to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorili strany sporu, obsahuje výšku, počet a termíny splátok úrokov a iných poplatkov, je potrebné mať na zreteli, že eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivéj splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom predmetného ustanovenia nebolo, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná) pripadáť na istinu, úverový úrok a iné platby“.

23. Odvolací súd dopĺňa, že na záveroch vyjadrených vo vyššie uvedených rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/146/2017, sp. zn. 4Cdo/211/2017 spočívajú aj ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad sp. zn. 3Cdo/56/2018 z 17.4.2018, sp. zn. 4Cdo/187/2017 z 23.4.2018).

24. Vychádzajúc z účelu smernice, právnych záverov vyjadrených v rozsudku vo veci C-42/15, účelu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch a čiastkových právnych záverov vyjadrených vyššie Najvyšším súdom Slovenskej republiky odvolací súd uzavrel, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t. j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahrňuje istinu, úroky a iné poplatky.

25. Zákom č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z.z., došlo k zmene (medzi iným) ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“. V dôvodovej správe k tomuto zákonu sa uvádza, že vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté so zreteľom na závery vyjadrené v rozsudku vo veci C-42/15. Od uvedeného dňa sa teda legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo (podľa vyššie uvedeného názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) možné a potrebné prekenuť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom.

26. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu podľa názoru odvolacieho súdu potom predmetná zmluva o úvere obsahuje obligatórne náležitosti v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, teda výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a záver súdu prvej inštancie o tom, že predmetný spotrebiteľský úver sa považuje v dôsledku absencie tohto údaja za bezúročný a bez poplatkov podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona potom nie je opodstatnený a dôvodný. Vzhľadom na opodstatnenosť odvolacej námietky, že preskúvaný rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení o otázke splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcej z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktorá je podkladom pre záver o tom, či poskytnutý spotrebiteľský úver je alebo nie je bezúročný podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, odvolací súd uzatvára, že odvolanie žalobcu je v tomto smere dôvodné.

27. Žalobca nesúhlasil so zamietnutím 17,9% úroku zo sumy 3.911,46 eur do zaplataenia, ktorý mu súd prvej inštancie nepriznal, nakoľko žalobca žiada úrok z úveru po zosplatnení, keď mu však patrí len úrok z omeškania.

28. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

29. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

30. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

31. Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

32. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

33. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

34. Žalobca správne poukazoval na to, že má v zmysle ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka nárok na zaplataenie úroku v dojednanej výške (inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona). Jeho tvrdenie, že jeho nárok na zaplataenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia (teda aj po zosplatnení úveru) vychádzajúce z druhej vety ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je však potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta Obchodného zákonníka). Uvedené ustanovenia právnej normy (spolu s § 497 Obchodného zákonníka) teda explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka, umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplataená najneskôr zaplataením poslednej splátky úveru.

35. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatnení, odvolací súd ďalej uvádza, že aplikačná prax súdov sa touto otázkou už zaoberala, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v tomto smere, na ktorého odôvodnenie v preskúmanom rozsudku odvolací súd v podrobnostiach odkazuje, sa žiada zdôrazniť, že závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998 (sp. zn. 4Obo 143/98 z

1.7.2000), boli prijaté aj v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co 30/2012-145 z 30.5.2012, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012. K záveru súdov, že „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“, Ústavný súd SR v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Hoci žalobca v odvolaní opakovane vyjadruje nesúhlas s rozhodnutiami Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/98 z 1.7.2000, odvolací súd nenachádza dôvod odchyliť sa od právneho názoru v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatnení úveru prezentovaného v uvedených rozhodnutiach. Žalobca v odvolaní poukazoval na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá a citoval z rozhodnutí krajských súdov, podľa ktorých rozhodnutí má veriteľ nárok na zaplatenie úroku až do okamihu ich reálneho vrátenia peňažných prostriedkov. K uvedenému odvolací súd uvádza, že na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru o neopodstatnenosti nároku na úroky aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/16/2018 z 12.4.2018, sp. zn. 15Co/193/2018 z 7.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/221/2016 z 28.11.2017, sp. zn. 24Co/99/2017 z 27.3.2018, sp. zn. 17Co/110/2018 z 8.11.2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/403/2016 z 27.3.2018, sp. zn. 24Co/189/2018 z 6.3.2019 atď..

36. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia peňažných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho peňažných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovat' zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprelí účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by tak došlo k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatené úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu.

37. Na doplnenie odvolací súd ešte uvádza, že veriteľ poskytuje dlžníkovi v podstate dve výhody, keď prvou je možnosť dlžníka použiť cudzí kapitál často väčšieho objemu v porovnaní s jeho aktuálnymi vlastnými finančnými možnosťami a druhou je možnosť vrátiť požičaný kapitál až po uplynutí určitej doby, počas ktorej veriteľ nie je oprávnený kapitál požadovať späť. Pokiaľ ide o zosplatnenie, ako už bolo uvedené, ide o dôsledok protiprávneho správania sa dlžníka, teda reakciu veriteľa na neplatenie splátok istiny spolu s úrokmi. Formálne zosplatnením dochádza k posunu splatnosti pohľadávky. Týmto spôsobom dlžník stráca vyššie uvedené výhody, predovšetkým vrátiť požičané peňažné prostriedky v splátkach. Z hľadiska výhodnosti alebo nevýhodnosti postavenia spotrebiteľa ako aj postavenia veriteľa sa žiada doplniť, že veriteľ poskytuje peňažné prostriedky s určitým obchodným zámerom a

obchodnou politikou, kedy na základe aj ponuky a dopytu poskytuje peňažné prostriedky s predpokladom čo najvyššieho zisku, z tohto dôvodu poskytuje úver s dobou návratnosti v určitej lehote, pričom ako odplatu dojednáva úroky v určitej výške. Výška týchto úrokov súvisí s tým, za akých okolností podmienok je veriteľ ochotný peňažné prostriedky požičať, resp. stratiť dispozíciu s nimi aj za rizika, či ich predpokladaná ziskovosť bude v zmysle obchodnej politiky veriteľa. Veriteľ v takomto prípade získava väčší objem peňazí, ktoré aktuálne môže použiť s tým, že predpokladá, že v určitom časovom horizonte tieto bude schopný vrátiť. Pokiaľ nastane situácia, že dlžník peňažné prostriedky nie je schopný vrátiť, teda plniť v súlade so svojím záväzkom, veriteľ nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru, pričom nezanikne ani nárok veriteľa počas tohto obdobia na úrok ako odplatu (v takomto prípade nevzniká nárok na úroky z omeškania z celej sumy).

38. S poukazom na vyššie uvedené bolo potom nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku v časti o zaplatenie 17,9% z istiny 3.911,46 eur od 14.10.2013 do zaplatenia potvrdil (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), vo zvyšku napadnutý výrok vrátane napadnutého závislého výroku zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec vrátil súdu prvej inštancie v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

39. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní v právoplatne neskončenej vrátenej časti bude opätovne vec preskúmať, zaoberať sa pritom vecnou aj právnou správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatnených jednotlivých nárokov, za tým účelom v súlade s ustanovením § 295 Civilného sporového poriadku doplniť dokazovanie, jeho výsledky nadväzne opätovne komplexne vyhodnotiť, posúdiť podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení a následne v právoplatne neskončenej časti znova vo veci rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

40. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

41. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).